INFORMATIENOTITIE

AAN	De leden van de Gemeenteraad
VAN	College van Burgemeester en Wethouders
ONDERWERP	Ontwikkelingen preventief Jeugdbeleid
DATUM	21 januari 2022
BIJLAGE	GZDGCB303784/334472 Onderlegger Kansrijk opgroeien 12 jaar en ouder
REGISTRATIENUMMER	GZDGCB303784/303789

Aanleiding:
In Culemborg willen wij dat alle kinderen en jongeren zich gezond, kansrijk en veilig ontwikkelen. Om de jeugd hiervoor optimale kansen te geven, is een sterke basis nodig. Alle mensen die op de een of andere manier betrokken zijn en zich medeverantwoordelijk voelen voor de jeugd maken hiervan deel uit. Hoe sterker deze context rondom het gezin en jeugdige is, des te groter kans dat kinderen en jongeren zich positief ontwikkelen.

De afgelopen jaren heeft de nadruk van het preventief jeugdbeleid m.n. gelegen op het jonge kind. En dat is niet gek; “Een goed begin is het halve werk”. Dit geldt ook voor de start in het leven. De eerste 12 jaar ontwikkelen kinderen zich razendsnel. In Culemborg willen we, samen met ouders en kinderen zelf, de goede voorwaarden creëren om op te groeien. Dat betekent een fijne en veilige leefomgeving om buiten te spelen, goed onderwijs, breed aanbod aan sport- en cultuuractiviteiten en een luisterend oor en een helpende hand als er zorgen zijn.

In deze informatienotitie willen uw raad informeren over recente ontwikkelingen rondom kansrijk opgroeien in Culemborg.

1. Gevolgen van corona voor kansrijk opgroeien
2. Evaluatie preventief jeugdbeleid 0 -12 jaar
3. Vormgeven preventief jeugdbeleid 12 jaar en ouder

1. Gevolgen van corona voor kansrijk opgroeien
Door de uitbraak van COVID-19 kon niet of slechts gedeeltelijk voorkomen worden dat vertragingen in de leergroei en ontwikkeling van jeugdigen optraden. Dit ondanks alle inspanningen van leraren en andere professionals. De steunmogelijkheden vanuit thuis werden nog bepalender voor het schoolsucces. Dit leidde ertoe dat bij sommige kinderen (het risico op) de onderwijsachterstand is vergroot. Samen streven we ernaar dat ongelijkheid zo min mogelijk doorwerkt in hun verdere onderwijscarrière. Dit doen we op verschillende manieren;

1.1 Nationaal Programma Onderwijs
Het Nationaal Programma Onderwijs (NP Onderwijs) is in februari 2021 gepresenteerd om de door de coronacrisis ontstane leer- en studievertragingen in te halen. Zowel onderwijs als gemeente ontvangen hiervoor middelen. Een goede samenwerking tussen school, thuis en buurt is een belangrijke basisvoorwaarde voor het inhalen van vertragingen en het vergroten van gelijke kansen. Met de gemeentelijke NPO-middelen streven we ernaar om complementair zijn aan de inzet van scholen. Inmiddels zijn een aantal initiatieven gestart en uitgebouwd, waaronder; 1) extra tutors binnen de voorschoolse educatie, 2) extra ondersteuning in de nieuwkomersklas, 3) aanvullende mogelijkheden voor VO-leerlingen om kennis te maken met stagebedrijven en werkplekken via HUB Rivierenland en 4) het voorzetten van het project ‘toekomstcoach’.

Samen met het onderwijs en andere relevante partners worden aanvullende initiatieven vormgegeven.

1.2 Deelname Gelijke Kansen Alliantie 2022 en 2023

Het College vindt dat elk kind recht heeft op gelijke kansen. Zijn of haar achtergrond, het opleidingsniveau van ouders of hun financiële situatie mag geen invloed hebben op de ontwikkeling en schoolprestaties van een kind. Door deelname aan de landelijke Gelijke Kansen Alliantie onderstreept het College het belang hiervan en werkt zij samen met ouders, maatschappelijke partners en scholen, aan het vergroten van kansengelijkheid. De komende twee jaar zorgen we er onder andere voor dat het aantal talentprofielen op drie deelnemende basisscholen – met relatief hoge achterstand scores -uitgebreid kunnen worden en geven we de 'rijke schooldag' een impuls.

1.3 Uitvoeringsprogramma Gemeentelijk Onderwijsachterstandenbeleid 2022

Door middel van het gemeentelijke onderwijsachterstandenbeleid (GOAB) worden veel kwetsbare kinderen en hun ouders worden bereikt. De Inspectie van het Onderwijs stelde afgelopen zomer dan ook dat er in Culemborg een rijk GOAB-aanbod voor kinderen én hun ouders is neergezet. Daar zijn wij trots op. In december 2022 heeft het College het uitvoeringsprogramma GOAB 2022, waar samen met verschillende partners naartoe is gewerkt, vastgesteld. Hierbij gaan we uit dat het verkleinen van het (risico op) onderwijsachterstand niet wordt bereikt door één activiteit maar een optelsom is van meerdere activiteiten binnen en buiten de schoolmuren.

2. Evaluatie preventief jeugdbeleid 0 tot 12 jaar

Eind 2017 heeft de gemeenteraad de beleidsnotitie 'kansrijk opgroeien 0 – 12 jaar' vastgesteld. Het accent hierin lag op kansrijk opgroeien en preventie. Het is - zoals hieronder geschetst - het fundament waarop jeugdhulp rust. Jeugdhulp begint waar ouders en basisvoorzieningen of het 'voorliggend veld' zoals onderwijs, peuterspeelzalen en kinderopvang worden genoemd, het niet meer redden.

Het voornemen is om in de tweede helft van 2022 de evaluatie van het beleid Kansrijk Opgroeien 0 tot 12 jaar ter hand te nemen.

3. Vormgeven preventief jeugdbeleid 12 jaar en ouder

Met de motie ‘Samenhangende aanpak: Meer kansen voor jongeren’ heeft uw raad aandacht gevraagd voor een integraal jongerenbeleid. Juist nu we te maken hebben met een coronapandemie, waarvan de impact en duur nog niet in zijn geheel is te overzien en de maatschappij steeds complexer lijkt te worden. Er is behoefte aan een gemeenschappelijk kader met gezamenlijke ambities waar we samen met onze samenwerkingspartners de komende periode schouders onder zetten.

In 2022 gaan we samen met onze belangrijkste partners aan de slag om ‘preventief jeugdbeleid 12 jaar en ouder’ vorm te geven. Dit doen we door middel van het kwaliteitskompas waarin het gesprek met stakeholders wordt gevoerd.

3.1 Reikwijdte positief jeugdbeleid 12 jaar en ouder

Om te komen tot een gezamenlijk vertrekpunt maken we onderscheid tussen verschillende leefdomeinen. Op twee van de vijf thema’s (*Wonen* en *Vrije tijd*) wordt vanuit een andere beleidsterrein primair invulling gegeven. Daarom kiezen we ervoor om de focus te leggen op de volgende drie thema’s voor beleidsontwikkeling:

- Leren en Ontwikkelen
- Mentaal welbevinden en weerbaarheid
- Toekomstdromen en rondkomen

3.2 Financiën nieuw jongerenbeleid

Bij het opstellen van het nieuwe beleid gaan we in eerste instantie uit van beschikbare budgetten voor de verschillende betrokken beleidsvelden. Dit betekent dat eventuele koerswijziging binnen de bestaande financiële kaders moeten worden gerealiseerd. Incidentele middelen vanuit de verschillende programma, zoals het preventie akkoord, het nationaal programma onderwijs en de investeringsagenda geven ruimte om tijdelijke nieuwe activiteiten vorm te geven. Indien extra budget, capaciteit of andere zaken nodig zijn zal indien nodig een voorstel worden gedaan aan uw raad.

3.3 Processtappen tot nieuw jongerenbeleid

a. Januari t/m maart 2022 worden themagesprekken gevoerd met stakeholders: ouders en professionals die met deze doelgroep werken. Jeugdigen worden via verschillende kanalen betrokken en bevraagd.
b. In mei 2022 wordt een breed stadsgesprek georganiseerd waarbij uw raad wordt betrokken. Doel van dit stadsgesprek is om de uitgangspunten voor het nieuwe jongerenbeleid 12+ aan uw raad voor te leggen.
c. Na de zomer 2022 komt er een nieuwe beleidsnotitie preventief jeugdbeleid 12+ die aan uw raad wordt voorgelegd ter vaststelling.

Ter informatie is de onderlegger 'kansrijk opgroeien 12 jaar en ouder' bijgevoegd. Dit document geeft inzicht in de context, de thema's, de ontwikkelingen, de instrumenten en de mogelijke ambities voor het jeugdbeleid: 'Kansrijk opgroeien 12 jaar een ouder'.

Onderlegger nieuw beleid: ‘Kansrijk opgroeien - 12 jaar en ouder’

Januari 2022
Versie 7
Bestuurlijk opdrachtgever: Sascha Baggerman

1. Inleiding

Als het gaat om kansrijk opgroeien, het ontwikkelen van talenten en versterken van identiteit, participatie op het gebied van sport en cultuur, het behalen van schooldiploma's en het vinden en houden van werk, zien we dat er in Culemborg van alles gebeurt. Samen met grote verscheidenheid aan partners zijn in recente jaren veel mooie initiatieven vormgegeven en ontwikkeld[1] voor jeugdigen jong en oud en zetten we mooie stappen in het samenbrengen van onderwijs en zorg.

Toch heeft de nadruk van het positief jeugdbeleid 'Kansrijk Opgroeien' tot nu toe voornamelijk gelegen op de het jonge kind tot 12 jaar. Met motie 'Samenhangende aanpak: Meer kansen voor jongeren' heeft de gemeenteraad aandacht gevraagd voor een integraal jongerenbeleid. Juist nu we te maken hebben met een coronapandemie, waarvan de impact en duur nog niet in zijn geheel is te overzien en de maatschappij steeds complexer lijkt te worden, is er behoefte aan een gemeenschappelijk kader. Welke gezamenlijke ambities streven we na en waar gaan we samen met onze samenwerkingspartners de schouders onder zetten?

Deze notitie kan worden gezien als raamwerk voor de **beleidsnotitie kansrijk opgroeien jongeren 12 jaar en ouder**. De uiteindelijke beleidsnotitie zelf, geeft maatschappelijk partners zicht op de ambities die de gemeenteraad de komende jaren heeft op het gebied van jongeren én welke prioriteiten zij hierin stelt. Hiermee streven we naar effectievere/versterkte preventie waarbij middelen **gerichter** kunnen worden ingezet, we doelen kunnen stellen en realiseren (richting geven) en waarmee we het bestaande kunnen uitbouwen, versterken, ombuigen of heroverwegen. Deze notitie schetst onze aanpak om hiertoe te komen en welke randvoorwaarden daarbij een rol spelen.

[1] *Bijlage 1: Productenboek: Aanbod preventief jeugdbeleid 12+*

Inhoud

1. Inleiding 2
2. Aanleiding en voortraject 4
2.1 Jongeren in Culemborg 4
2.2 Uitgangpunt: Een positief beleid 5
2.3 Onderwijs als vindplek en samenwerkingspartner 6
2.4 Jongeren in de wijk 6
2.5 Reikwijdte positief jeugdbeleid 7
2.5.1 Leren en ontwikkelen 7
2.5.2 Mentaal welbevinden en weerbaarheid 8
2.5.3 Toekomstdromen en rondkomen 9
2.5.4 Vrije tijd 9
2.5.5 Wonen 10
3. Maatschappelijk effect 11
3.1 Wat levert het op voor onze inwoners? 11
3.2 Methodiek van het kwaliteitskompas 11
4. Proces en resultaten 12
5. Communicatie en participatie 13
5.1 Betrokken actoren 13
5.2 Communicatiedoelen 13
6. Risico's 14
6.1 Afbakening en focus 14
6.2 Capaciteit 14
6.3 Corona 14
7. Financiën 15
7.1 Globale kostenraming 15
7.2 Financiële middelen uitvoeringsprogramma kansrijk opgroeien 12+ 15
8 Bijlagen 16
Bijlage 1: Productenboek: Aanbod preventief jeugdbeleid 12+ 16
Bijlage 2: Wettenschema voor kinderen en jongeren 16

2. Aanleiding en voortraject

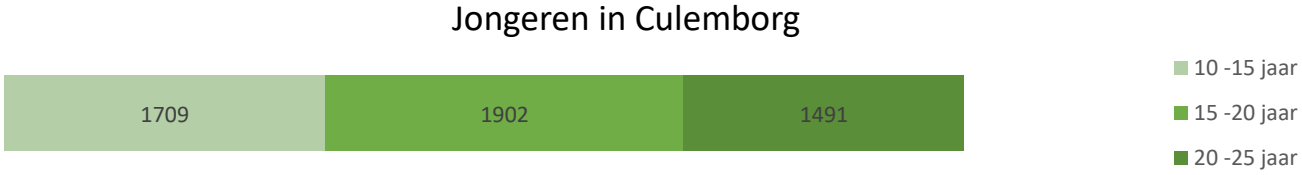
In december 2020 heeft de Raad het beleidsplan Sociaal Domein 'Samenwerken aan een stevige lokale basis' 2021 – 2024 vastgesteld. Dit beleidsplan behelst de visie op de basis van ons Culemborgs sociaal domein, de uitgangspunten voor de transformatie en de transformatieagenda;

"*Onze stip op de horizon is de volgende: Iedereen die in Culemborg woont, heeft volop gelegenheid om zich te ontwikkelen op één of meerdere levensdomeinen. Want door jezelf te ontwikkelen, doe je mee aan de Culemborgse samenleving. Omdat de jeugd de toekomst heeft, gaat onze aandacht extra uit naar het hierin begeleiden van Culemborgse kinderen en jongeren. We willen hen laten opgroeien tot zelfstandige burgers."*

Het aan het beleidsplan verbonden uitvoeringsplan 'doorontwikkeling sociaal domein' kent vier programmalijnen, waaronder 'Versterken van de sociale basis '. Binnen deze programmalijn wordt invulling gegeven aan het formuleren van nieuw positief jeugdbeleid: Kansrijk Opgroeien 12 jaar en ouder.

2.1 Jongeren in Culemborg

Bijna 11% van de inwoners in Culemborg is tussen de 15 en 25 jaar. Maar zet een 15-jarige, een 20-jarige en een 25-jarige naast elkaar en je ziet dat er heel verschillende vraagstukken spelen. De vindplekken en samenwerkingspartners verschillen in grote mate evenals de taken en verantwoordelijkheden die de gemeente hierin heeft[2]. In het nieuw te formuleren beleid richten we ons op jongeren van 12 jaar en ouder. We kiezen er bewust voor om de leeftijdsgrens niet verder af te bakenen; het geeft ons de ruimte om samen met partners te bepalen op welke gebieden onze aandacht het meest wordt gevraagd.

Dit betekent dat het nieuwe beleid zowel 'pubers' als 'jong-adolescenten' raakt. En dat is niet zo gek. Juist deze transitiefase draagt eraan bij dat jongeren in deze periode zich onzeker, zoekend en kwetsbaar voelen. Hierdoor kunnen zij dus juist in deze levensfase wel wat extra hulp en ondersteuning gebruiken. Dat het puberbrein anders in elkaar zit dan die van volwassenen is inmiddels breed geaccepteerd en wordt mooi samengevat door het volgende stukje van de hersenstichting[3]:

> *De volledige ontwikkeling van de hersenen begint al ver voor de geboorte en loopt door tot ten minste het 25e levensjaar. Bij de geboorte zijn bijna alle hersencellen (neuronen) al aanwezig. Na de geboorte neemt het aantal verbindingen tussen neuronen explosief toe. Tijdens de pubertijd vindt er een snoeiproces plaats om alleen de nuttige verbindingen te behouden en de communicatie in de hersenen te optimaliseren. De verbindingen tussen neuronen die niet actief zijn, verdwijnen. Verbindingen die veel worden gebruikt, worden juist versterkt.*

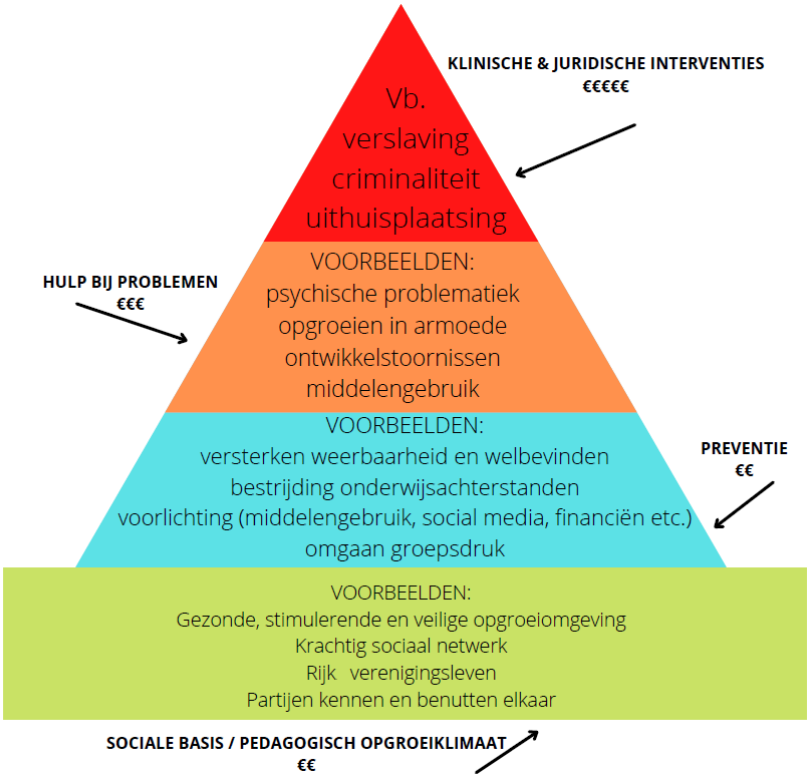
[2] *Bijlage 2: Wettenschema voor kinderen en jongeren*
[3] *www.hersenstichting.nl/alles-over-hersenen/de-hersenen/puberhersenen*

Deze optimalisering van de hersenen verloopt niet in alle hersengebieden tegelijkertijd. De emotionele hersengebieden zijn eerder aan de beurt dan de rationele hersengebieden. De emotionele hersengebieden worden extra geprikkeld door hormonen. De rationele hersengebieden zijn nog niet sterk genoeg om de hypergevoeligheid van de emotionele hersengebieden onder controle te houden. Puberhersenen zijn dus tijdelijk uit balans. Dat dit gevolgen heeft voor hun gedrag, zal u niet verbazen.

2.2 Uitgangpunt: Een positief beleid

Gesprekken over jongeren krijgen vaak als vanzelf een negatief karakter. Vaak worden zij geassocieerd met hangjeugd en de overlast hiervan. En als het al over de jeugdigen zelf gaat staan problemen vaak centraal: de toename van JGGZ-gebruik, eetproblematiek, alcohol en middelenmisbruik, verzuim en (beginnende) criminaliteit. De gevaren voor jongeren lijken soms oneindig. Wij sluiten onze ogen hier niet voor. Vele professionals zijn dagelijks in onze gemeente bezig om problemen te signaleren en jongeren met problemen zo goed mogelijk te ondersteunen.

Maar, je zou bijna vergeten dat het met het overgrote deel van alle jongeren in onze gemeente gewoon goed gaat. Maar liefst 86% van de jongeren in Culemborg[4] geven aan zich vaak (zeer) gelukkig te voelen. Zij doen mee in de samenleving, hebben vrienden, een gelukkig gezinsleven en ontwikkelen zich zoals dat hoort. Trendanalyses onderwijs[5] en jeugdhulp[6] beamen dit beeld. Met de meeste jongeren gaat het goed, maken geen gebruik van jeugdhulp, er zijn weinig schoolverlaters, wordt weinig verzuimd en de meeste jongeren zijn gezond en bewegen goed. Wij moeten er dan ook voor waken om 'de jeugd' te problematiseren.

Bij het vormgeven van nieuw jongerenbeleid richten we ons op de ambitie om deze groep te vergroten. Door jongeren zonder, of met lichte, 'normale' leeftijdseigen problematiek te ondersteunen proberen wij, daar waar mogelijk, zwaardere hulpvragen te voorkomen.

Een veelgebruikt model in het jeugddomein is de preventie-piramide. **Preventief en positief jeugdbeleid** richt zich op de blauwe en groene laag, **curatief jeugdbeleid** richt zich op de oranje en rode laag van de piramide.

[4] *GGD Jeugdmonitor 2020*
[5] *Trendanalyse Culemborg Onderwijs*
[6] *Trendanalyse Culemborg Jeugdhulp*

2.3 Onderwijs als vindplek en samenwerkingspartner

Kinderen en jongeren brengen veel tijd door op school in hun vormende jaren. Zodoende is school bij uitstek een omgeving waar eventuele problemen vroegtijdig kunnen worden gesignaleerd. We noemen het onderwijs ook wel 'vindplek'. Het onderwijs is daarom een belangrijke samenwerkingspartners als het gaat om preventief jeugdbeleid.

Gemeente Culemborg huisvest twee grote VO-scholen (in totaal zes vestigingen): O.R.S. Lek & Linge en het Koningin Wilhelmina College (KWC). Alle schoolniveaus worden aangeboden in Culemborg, van praktijkonderwijs tot tweetalig gymnasium waarbinnen ook vrijeschool- en Agora-onderwijs. Van de meer dan 4000 leerlingen totaal komt bijna 40%[7] uit Culemborg. Dit betekent dat het merendeel van de jongeren die in Culemborg onderwijs volgt uit een buurgemeente komt en het VO in Culemborg een regionale functie vervult. Dit betekent ook dat we met interventies en inzet op de VO-scholen ook veel jongeren buiten de gemeentegrenzen bereiken. Dat is geen obstakel, maar vraagt in sommige gevallen wel extra afstemming met Culemborgs buurgemeenten en organisaties.

Binnen de interne zorgstructuur op het VO zijn de mentor en de zorg-coördinator het eerste aanspreekpunt voor een jongere. Daarnaast kan deze bestaan uit een counselor en/of orthopedagoog. Soms heeft de jongere meer hulp nodig. Het zorg-adviesteam (ZAT) vormt de kern van de externe zorgstructuur. De jeugdarts/verpleegkundige, de leerplichtambtenaar en het schoolmaatschappelijk werk/sociaal wijkteam nemen hier onder andere zitting in. Vanuit een gezamenlijk project tussen de VO-scholen en de gemeente Culemborg worden in schooljaar 2021/2022 beide ZAT's versterkt door een gedragsdeskundige vanuit Karakter[8].

Er is in Culemborg geen middelbaar- of hoger beroepsonderwijs. Mogelijk verklaart dit voor een deel waarom het aantal jongeren in Culemborg tussen de 20 en 25 jaar sterk afneemt. Uit recente verhuisdata[9] blijkt dat jaarlijks ongeveer 300 jongeren in de leeftijdscategorie 18 tot 25 jaar verhuizen. In 2019 gingen zij voornamelijk naar Utrecht (15 %), West-Betuwe (8%) en Amsterdam en Buren (beide 6%).

2.4 Jongeren in de wijk

Jongeren in de wijk was een belangrijk thema in de jaren dat sociale media en internet nog niet dominant waren in de vrije tijd van jongeren. Met de opkomst van deze media zijn jongeren minder op straat te vinden, maar toch blijft de wijk een belangrijke vindplek voor jongeren. In de eerste plaats omdat ze er wonen. Contact maken is – zoals bij 2.2. – goed mogelijk op school, maar het blijft zaak ook achter de voordeur te komen wanneer het niet zo goed gaat met gezinnen. Bijvoorbeeld wanneer jongeren van het rechte pad af dreigen te raken en in verleiding komen met criminaliteit. Met de **Wijkaanpak Schoolhof**[10] wordt vanuit het sociaal domein, leefbaarheidsdomein en veiligheidsdomein ingezet op het versterken van de pedagogische basis in deze kwetsbare wijk. Opdat *alle* jongeren kansrijk, veilig en gezond kunnen opgroeien.

[7] *Leerling prognose rapporten 2021*
[8] *Karakter is een Academisch centrum voor kinder- en jeugdpsychiatrie*
[9] *CBS dashboard verhuisbewegingen*
[10] *Informatienotitie oktober 2021: Stand van zaken Wijkaanpak Schoolhof*

De ervaring leert dat dit een proces is van lange adem. Vasthoudendheid is van groot belang. Ook is het van belang te beseffen dat er voor complexe achterliggende problemen geen simpele oplossingen zijn. De gemeente Culemborg wil graag leren van de aanpakken van elders en daarom participeren we, samen met andere koplopergemeenten, in het project 'Impact in de Wijk' van het Nederlands Jeugdinstituut.

2.5 Reikwijdte positief jeugdbeleid

De leefwereld van een jeugdige laat zich niet vatten binnen een systeemwereld van een (lokale-) overheid. Jeugdbeleid raakt niet alleen het sociaal domein, maar ook ontwikkelingen binnen het leefbaarheidsdomein, het fysieke domein en veiligheidsdomein. Zodoende streven we naar een domein overstijgende aanpak, maar vanuit een gezamenlijk vertrekpunt, om vanuit dit overzicht prioriteiten te kunnen stellen.

Om te komen tot een gezamenlijk vertrekpunt maken we onderscheid tussen verschillende leefdomeinen. Deze zijn geïnspireerd op de leefdomeinen van de landelijke aanpak 16 -27 jaar[11]. Op twee van de vijf thema's (*Wonen* en *Vrije tijd*) wordt vanuit een andere beleidsterrein primair invulling gegeven. Daarom kiezen we ervoor om de focus te leggen op de volgende drie thema's voor beleidsontwikkeling:

- Leren en Ontwikkelen
- Mentaal welbevinden en weerbaarheid
- Toekomstdromen en rondkomen

In onderstaand overzicht schetsen we relevante ontwikkelingen op deze leefdomeinen en thema's en verwijzen zo veel als mogelijk naar beleidsstukken en andere relevante documenten.

2.5.1 Leren en ontwikkelen

Thematieken: Kansengelijkheid, talentontwikkeling, burgerschap, opvoedvaardigheden ouders en startkwalificatie.
Relevante wetgeving: *Wet Leerplicht, Wet Primair Onderwijs, Wet Voortgezet Onderwijs, Wet educatie en beroepsonderwijs, Wet op de expertisecentra, Particiaptiewet en Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek*
Relevante ontwikkelingen: Leerlingen met lager opgeleide ouders halen, ondanks gelijke cognitieve capaciteiten, op een lager niveau een diploma dan hun leeftijdsgenoten met hoger opgeleide ouders. Deze ongelijkheid werkt door in hun gehele onderwijscarrière, op ieder moment en niveau. Door de coronacrisis zijn verschillen tussen jeugdigen onderling groter geworden[12]. Vooral wanneer zij opgroeien in kwetsbare wijken heeft de crisis bestaande ongelijkheid vergroot, omdat de steunmogelijkheden thuis bepalender werden voor het schoolsucces.

De inzet van het **Nationaal Programma Onderwijs** (NPO) is bedoeld om de door de coronacrisis ontstane leer- en studievertragingen in te halen. Zowel onderwijs als gemeente ontvangen hiervoor middelen. Een goede samenwerking tussen school, thuis en buurt is een belangrijke basisvoorwaarde voor het inhalen van vertragingen en het vergroten van gelijke kansen. Met de gemeentelijke NPO-middelen streven we ernaar om complementair te zijn aan de inzet van scholen. Invulling hiervan wordt in 2021 en 2022 samen met het onderwijs en relevante partners vormgegeven.

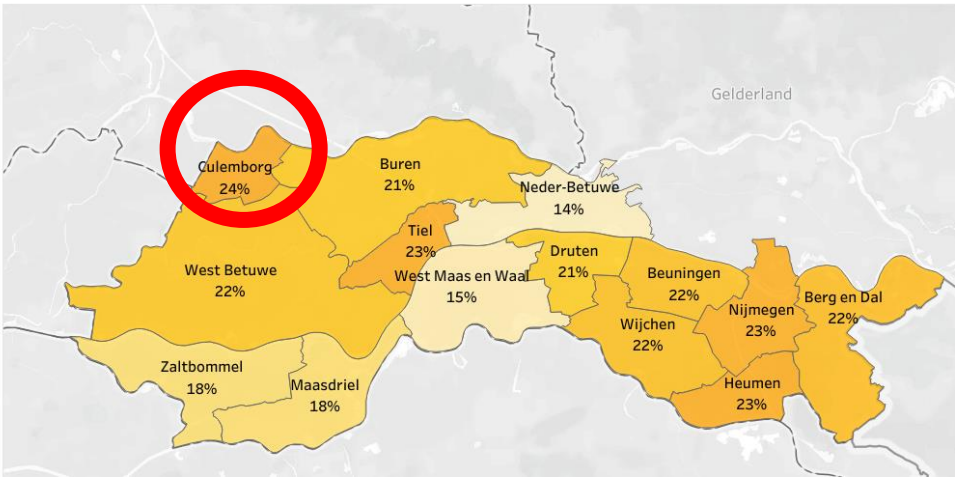
[11] www.16-27.nl
[12] *De staat van het Onderwijs, Min. OCW 2021*

2.5.2 Mentaal welbevinden en weerbaarheid

Thematieken: Mentale gezondheid, prestatiedruk, effecten corona op welbevinden, eenzaamheid en groepsdruk.
Relevante wetgeving: *Jeugdwet, Wet Maatschappelijke Ondersteuning, Wet Langdurige zorg, Wet Publieke Gezondheid, Wet Passend onderwijs en Wet Sociale Veiligheid op school.*
Relevante ontwikkelingen: De afgelopen jaren, en uitvergroot door de gevolgen van de coronacrisis, is er veel aandacht voor het mentaal welbevinden van jongeren. In anderhalf jaar tijd zijn er verschillende rapporten uitgebracht waarin gewaarschuwd wordt voor de toegenomen maatschappelijke verwachtingen en mentale druk onder jongeren[13][14].

Ook jongeren in Culemborg geven, en relatief vaker dan leeftijdsgenoten in de regio, aan veel druk te ervaren.

Voelt vaak prestatiedruk, door zichzelf opgelegd

Allereerst is het goed om te realiseren dat het ervaren van druk, stress en/of mentale klachten niet altijd problematisch is. De aanwezigheid van dit soort klachten hoeft niet per definitie ten koste te gaan van het algemene gevoel van welbevinden. Veel jongeren ervaren het voelen van druk, stress en mentale klachten als iets dat er nu eenmaal bij hoort in het leven en kunnen goed functioneren ondanks de (sporadische) aanwezigheid hiervan.

Echter, er is ook een groep waar stress, druk en mentale klachten wel leiden tot problemen. Zij ervaren geen balans tussen belasting en belastbaarheid. Binnen deze groep jongeren bestaat een grote kans op het ontwikkelen van ernstige klachten en stoornissen, zoals depressie, angststoornis of burn-out.

Binnen het **Lokaal Preventie Akkoord** (LPA) is 'het vergroten van weerbaarheid en mentale gezondheid van Culemborgse jeugd' benoemd als één van de vier ambities voor de komende jaren. Samen met verschillende partners wordt in 2022 invulling gegeven aan het uitvoeringsprogramma.

De laatste inzichten van de gevolgen van corona op de fysieke en mentale gezondheid van jongeren in Culemborg worden ook meegenomen in het nieuw te formuleren beleid. In het najaar van 2021 heeft een **extra GGD-jeugdmonitor** in het VO plaatsgevonden rondom

[13] *RIVM (2019). Mentale gezondheid van jongeren: enkele cijfers en ervaringen. RIVM, Bilthoven.*
[14] *SER (2019). Hoge verwachtingen: Kansen en belemmeringen voor jongeren in 2019.*

gezondheid en welbevinden. De uitkomsten hiervan worden in het voorjaar van 2022 verwacht.

2.5.3 Toekomstdromen en rondkomen

Thematieken: Werk en inkomen, jongerenfonds, vroegtijdig schoolverlaten, schulden, (maatschappelijke) stages, aansluiting arbeidsmarkt en startkwalificatie
Relevante wetgeving: *Participatiewet, Wet Schuldhulpverlening, Wet Voortgezet onderwijs, Wet minimumloon, Wet StuFi en Wajong.*
Relevante ontwikkelingen: Alle jongeren zijn leerplichtig tot 16 jaar en jongeren tussen de 16 en 18 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald zijn kwalificatie plichtig[15].
In Culemborg verlaat 1,5% van de jongeren zonder startkwalificatie het onderwijs, daarmee doen ze het iets beter ten opzichte van landelijk gemiddelde (1,7%). In regio Rivierenland wordt al jaren nauw samengewerkt om voortijdig schoolverlaten (vsv) en verzuim terug te dringen en onderwijs en gemeenten werken hierin nauw samen. In december 2021 is het Regionaal programma VSV 2021-2024[16] vastgesteld.

Zonder een kwalificatiebewijs is het vaak lastiger om een geschikte plek op de arbeidsmarkt te vinden. Afgelopen jaar is met regio rivierenland en regionale partners het **Actieplan Jeugdwerkloosheid 2021 -2025** ontwikkeld en vastgesteld. Hierin staat beschreven welke lokale, regionale en bovenregionale acties worden genomen om een kansrijke start voor jongeren op de arbeidsmarkt te vergroten.

Steeds meer jongeren krijgen te maken met schulden. Uit landelijk onderzoek van Nibud blijkt dat 37% van de mbo'ers van 18 jaar en ouder momenteel een schuld heeft en 1 op de 4 een betalingsachterstand. Een schuld hebben hoeft niet meteen een probleem te zijn, bij veel jongeren loopt het goed af. Maar er is ook een groep jongeren waar de schulden problematisch zijn. De schulden kunnen dan grote gevolgen hebben voor hun toekomst. Het belemmert hen in hun ontwikkeling doordat ze niet de keuzes kunnen maken die ze willen maken, het levert stress op en geeft een lastige uitgangspositie in de maatschappij.

Met verschillende partijen, zoals Schuldhulpmaatje, Humanitas Thuisadministratie en MEE Gelderse poort, is er in Culemborg aandacht voor jongeren met schulden. Ook het jongerenwerk/toekomstcoach speelt een belangrijke rol in het signaleren en doorgeleiden naar professionals en hulp. Zo is er de afgelopen jaren geëxperimenteerd met een saneringskrediet voor inwoners. Naar aanleiding van de in november 2021 **aangenomen amendement rondom een lokale pilot voor een jongerenfonds**, wordt in 2022 gestart met een pilot Jongerenfonds met een duurtijd van minimaal twee jaar.

2.5.4 Vrije tijd

Thematieken: Jongerenplekken, sport en bewegen, cultuur en (social) mediagebruik
Relevante ontwikkelingen: In de pubertijd maken pubers zich los van hun ouders, hechten ze meer belang aan de relatie met leeftijdsgenoten en ontwikkelen ze hun eigen identiteit. Naast de gezinssituatie en de omgeving op school of werk hebben jongeren behoefte aan een leefmilieu waarin ze zichzelf kunnen ontplooien, waar ze hun eigen talenten kunnen ontwikkelen, zich kunnen ontspannen en kunnen doen wat zij leuk vinden, samen met leeftijdsgenoten**.**

[15] *Een startkwalificatie is (minimaal) een diploma havo, vwo of mbo (niveau 2 of hoger).*
[16] *Regioschets Regionaal programma voegtijdig schoolverlaten 2021-2024*

Voor een uitgebreide analyse rondom vrijetijdsbesteding, behoefte van jongeren in de publieke ruimte en jongerenplekken verwijzen we naar het in 2020 vastgesteld **speelruimtebeleid**. Binnen het **uitvoeringsplan van het Speelruimtebeleid** dat in 2022 wordt vormgegeven, zal aandacht zijn voor ontmoetingsplekken voor jongeren (jop), maar ook voor ontmoetingsplekken rondom beweging en sport ('spop').

Ook binnen de **cultuurvisie 2020** en het in 2021 vastgestelde **uitvoeringsprogramma** spelen jongeren een belangrijke rol. Binnen het speerpunt 'Cultuur van en voor iedereen' is de ambitie geformuleerd om meer jongeren te betrekken (en bereiken) bij het vormgeven van activiteiten voor jongeren.

Sport en bewegen kunnen een belangrijk middel zijn om doelstellingen op het gebied van welzijn en gezondheid te behalen. Zowel binnen het Lokaal Preventie akkoord en **Lokaal Sportakkoord** is daarom aandacht voor jongeren in het kader van fysieke gezondheid en sport en bewegen. Beide uitvoeringsprogramma's zijn vastgesteld in 2021 en met een breed scala aan samenwerkingspartners uit de stad vormgegeven.

2.5.5 Wonen

Thematieken: Overgang 18- / 18+, onafhankelijkheid van ouders
Relevante wetgeving: Jeugdwet, Wet maatschappelijke onderwijs en Wet Huurtoeslag.
Relevante ontwikkelingen: In Nederland gaan de meeste jongeren rond hun vierentwintigste uit huis, maar er is een groot tekort aan sociale huurwoningen en betaalbare woningen in de vrije sector. Daarnaast is inschrijven voor een sociale huurwoning meestal pas mogelijk vanaf achttien jaar en er zijn lange wachtlijsten.

In het najaar van 2021 wordt vanuit het ruimtelijk domein binnen het **project 'Ruimtedruk'** in een verdiepend onderzoek de woningvraag in Culemborg onderzocht. Ook de doelgroep jongvolwassenen maakt onderdeel uit van het onderzoek. Uitkomsten hiervan leiden mogelijk tot herijking van de **Woonvisie Culemborg**.

Jongeren in een jeugdinstelling of pleeggezin moeten vaak al rond hun achttiende zelfstandig gaan wonen. Zij zijn vaak nauwelijks voorbereid op alle taken en verantwoordelijkheden die erbij komen kijken als ze op zichzelf gaan wonen. Ze krijgen niet altijd de benodigde steun vanuit hun ouders en missen een stabiel netwerk om op terug te kunnen vallen als ze 18 jaar worden Ook zijn er vaak wachtlijsten voor kamertrainingstrajecten of begeleid wonen. Dit vraagstuk valt onder het curatieve deel van jeugdbeleid, en zodoende buiten de scope van het positief jeugdbeleid. Binnen de **Gelderse Verbeteragenda** en bij de **Inkoop van Jeugd/WMO** is er expliciet aandacht voor de woonsituatie bij overgang 18-/18+.

Met het beleid Kansrijk Opgroeien richten we ons dus op preventief en positief beleid. Ons doel is om door de ondersteuning van gezinnen te versterken en de hulp aan jeugdigen dusdanig te verbeteren dat kinderen en jongeren niet onnodig doorgeschoven worden naar steeds zwaardere – specialistische – zorg. Vanzelfsprekend zal dit voor jeugdigen met ernstige problematiek gewoon beschikbaar zijn en blijven.

3. Maatschappelijk effect

3.1 Wat levert het op voor onze inwoners?

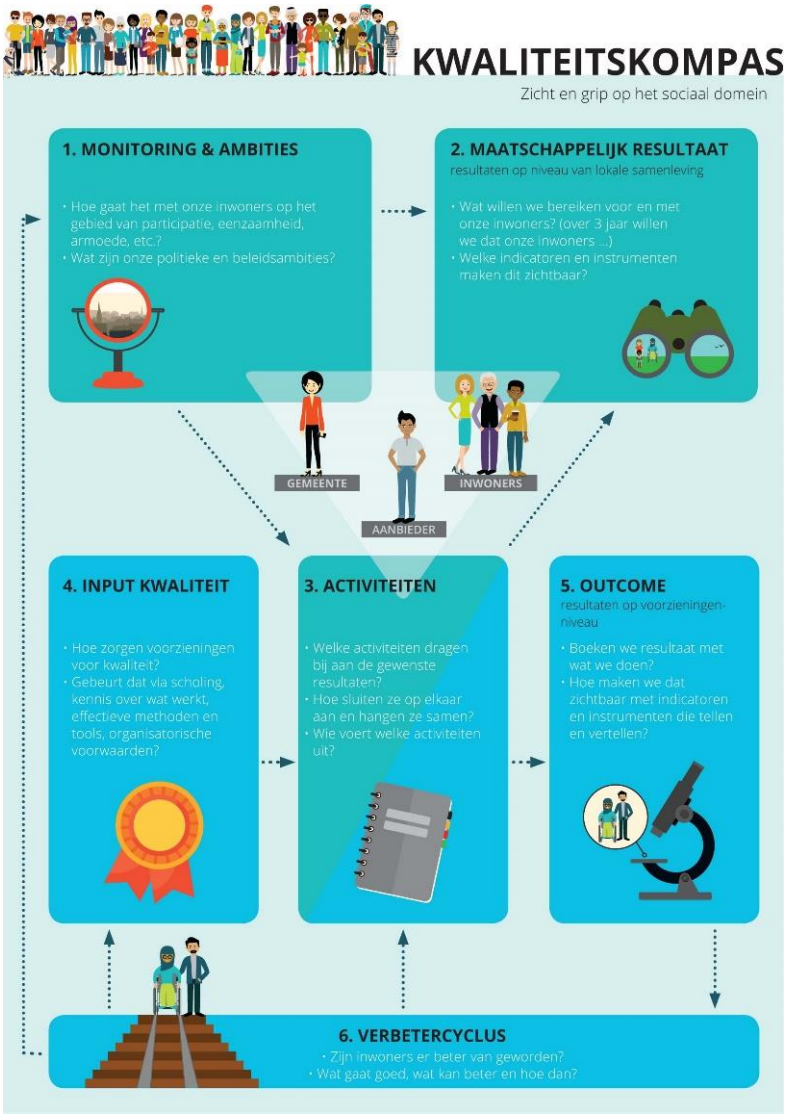
Ook zonder een beleidsdocument gebeuren er prachtige dingen, borrelt het van initiatieven en werken we hard aan het vergroten van kansen voor alle jongeren. Als gevolg van de verschillende wetten, de verschillende niveaus en veelheid van initiatieven die op een bepaalde manier verweven zijn met preventief jeugdbeleid, is de keerzijde dat de **samenhang en een gezamenlijke ambitie ontbreekt** en het belang hiervan niet altijd wordt gedeeld.

Er is te weinig overzicht en daarmee onvoldoende inzicht in het totale pakket aan preventie, de belangrijkste opgaven en doelgroepen. Hierdoor bestaat het risico van dubbelingen, maar ook van lacunes. Draagvlak is essentieel om te komen tot een gezamenlijke opgave/ambitie en uiteindelijk tot inspiratie die werkt. Zowel (intern) ambtelijk, bestuurlijk als bij inwoners, maatschappelijk middenveld en professionals. Dat betekent een andere manier van werken. Veel meer via een bottom-up aanpak, waarbij wij als gemeenten meer horizontaal werken en samenwerken met onze (gelijkwaardige) partners in het veld. Dit betekent een andere rol en opstelling van gemeenten, transparant zijn en duidelijk onze verwachtingen aangeven.

3.2 Methodiek van het kwaliteitskompas

De Gemeenteraad heeft opdracht gegeven om te experimenteren met werkvormen om zo inwoners en maatschappelijke organisaties meer ruimte voor medeverantwoordelijkheid en eigenaarschap te geven. Met de door Movisie ontwikkelde werkwijze van het kwaliteitskompas wordt invulling gegeven aan de wens van de Raad en College om meer in gezamenlijkheid met partners te bepalen wat de gewenste maatschappelijke effecten zijn en hoe een ieder daarin een bijdrage kan leveren. In bijgaand figuur worden de verschillende fasen van het kwaliteitskompas toegelicht.

Aan de hand van het Kwaliteitskompas structuren we de te formuleren gezamenlijk ambities, maatschappelijke resultaten en indicatoren. Het structureert en ordent het gezamenlijk denkproces en biedt een basis om in samenspraak gedragen keuzes te maken en een gemeenschappelijke taal te ontwikkelen.

4. Proces en resultaten

Om te komen tot nieuw jeugdbeleid: 'Kansrijk opgroeien 12 jaar en ouder' doorlopen we een aantal fasen. Hieronder schetsen we globaal een tijdspad hoe we met de stad de ambities willen vormgeven. Daarbij is het belangrijk om te realiseren dat we niet vanaf nul beginnen. Doorlopend vinden er binnen het jeugddomein themagesprekken plaats, en inventariseren we als gemeente, maar ook de regio met samenwerkingspartijen waar het beter kan. We maken dus gebruik van datgene wat al is gedaan en kijken met een frisse blik, samen met onze partners, vooruit!

December 2021/januari 2022	• Opdracht en proces vaststellen startnotitie in stuurgroep sociaal domein en het College van B&W. • De gemeenteraad wordt met een informatienotitie en een onderlegger geïnformeerd over inhoud, proces en planning rondom nieuw beleid: 'Kansrijk opgroeien 12 jaar en ouder'
Januari t/m maart 2022	• Themagesprekken met stakeholders: ouders en professionals die met deze doelgroep werken. Jeugdigen worden via verschillende kanalen betrokken en bevraagd.
Mei 2022	• Een breed stadsgesprek waarbij de gemeenteraad wordt betrokken. Doel van dit stadsgesprek is om de uitgangspunten voor het nieuwe jongerenbeleid 12+ voor te leggen en te toetsen.
September/oktober 2022	• Definitieve beleidsnotitie: Kansrijk Opgroeien 12 jaar en ouder • ** Bij het vormgeven van de notitie 'Kansrijk Opgroeien – 12 jaar en ouder' houden we vast aan het format waar ook de beleidsnotitie Kansrijk Opgroeien 0 -12 jaar is vormgegeven.*
Uitwerking nieuw jeugdbeleid:	• Indien nodig worden opdrachten van structurele subsidies aan partners aangescherpt en aangepast. • Indien extra budget, capaciteit of andere zaken nodig zijn zal indien nodig een voorstel worden gedaan aan de gemeenteraad, zoals opgeroepen in de motie "Samenhangende aanpak voor jongeren".

5. Communicatie en participatie

Bij het ontwikkelen van nieuw jeugdbeleid zijn veel actoren betrokkenen, zowel intern als extern. De prioritering is ook van belang in het kader van communicatie en participatie; deze is mede bepalend in welke partijen in de eerste fase worden betrokken en welke in een later stadium.

5.1 Betrokken actoren

- Gemeenteraad Culemborg
- Wethouder Jeugd, bestuurlijk opdrachtgever
- Teamleider Maatschappelijke opgaven
- Programmaregisseur Zorg en Veiligheid en Doorontwikkeling SD
- Team Maatschappelijke opgaven
- Consulenten Jeugd
- Team Veiligheid
- *Evt. Team Ontwikkeling (adviseur volkshuisvesting, wijkmanagers en speelruimte beleid)*
- *Evt. Consulenten FOI en WMO*

De volgende externen zijn betrokken:

- VO-scholen O.R.S. Lek & Linge en KWC
- Medezeggenschapsraad voortgezet onderwijs
- Samenwerkingsverband Rivierenland (passend onderwijs VO)
- Elk Welzijn (o.a. jongerenwerkers en wijkcoaches)
- Sante Partners (sociaal wijkteam, schoolmaatschappelijk werk)
- GR GGD Gelderland-Zuid (jeugdgezondheidzorg)
- GR WerkZaak
- HUB Rivierenland
- Regionaal meld- en coördinatiepunt voortijdig schoolverlaters (RMC)
- Pro Persona Preventie
- IrisZorg
- Schuldhulpmaatje
- Humanitas
- MEE Gelderse Poort
- *Kleurrijk Wonen*
- *ROC Tiel*
- *Evt. Politie / Jeugdboa's Culemborg*

5.2 Communicatiedoelen

We maken daarbij onderscheid in verschillende communicatiedoelen:

- Informeren (raad en partners)
- Actief meedoen in stadsgesprekken (raad, partners en jongeren)
- Concept-ambities terugleggen (partners en jongeren)
- Besluitvorming (College en raad)
- Uitvoering van de doelstellingen (partners)

6. Risico's

6.1 Afbakening en focus

- De leeftijdscategorie zoals benoemd door de gemeenteraad in haar motie 'Samenhangende aanpak voor Jongeren', 12 tot 27 jaar, heeft een brede reikwijdte die in wettelijke verantwoordelijkheden vanuit de gemeente, vindplekken en betrokken partners sterk verschillen. Ook rondom problematieken en psychosociale ontwikkeling verschillen zij sterk van elkaar. Bij deze brede benadering bestaat het risico dat in de uitwerking van de beleidsnotitie en het betrekken van samenwerkingspartners een moeilijk behapbaar pallet beslaat. Dit risico ondervangen we door een focus te kiezen en prioriteiten te stellen in zowel leeftijdscategorie als thema's/onderwerpen.
- Er zijn veel verschillende (boven-)regionale en lokale projecten en werkgroepen op het gebied van (preventief) jeugdbeleid. Bij sommige staan we als gemeente aan het roer, in andere staan we meer aan de zijlijn. Het risico bestaat dat dit versnippering geeft en op verschillende tafels tegelijk wordt geschaakt. Het samenbrengen tot één gedeelde visie en het stellen van prioriteiten vormt een uitdaging.
- Preventief / positief jeugdbeleid is een containerbegrip. Zowel binnen als tussen de organisaties wordt er op een andere manier duiding aan gegeven. Dit vraagt om het continu met elkaar blijven verscherpen en duiden van het begrip.

6.2 Capaciteit

- Intern: Er moet voldoende capaciteit beschikbaar zijn om dit project goed uit te kunnen uitvoeren. Door onder andere een schaarste aan capaciteit binnen het Team Maatschappelijke Opgaven is het formuleren van jeugdbeleid 12 jaar en ouder de afgelopen jaren geparkeerd. Door de politieke urgentie is er alsnog voor gekozen om al in 2021 de voorbereidingen te treffen voor nieuw jeugdbeleid. In het teamplan Maatschappelijke Opgaven en uitvoeringsplan doorontwikkeling sociaal domein is hier bij de planning vanaf 2022 rekening mee gehouden binnen Team Maatschappelijke Opgaven. Dit betekent ook dat andere werkzaamheden niet of deels kunnen worden uitgevoerd. Op basis van individuele en teamplannen wordt een integrale afweging gemaakt welke onderwerpen en ontwikkelen prioriteit hebben.
- Extern: Het voortgezet onderwijs is een belangrijke samenwerkingspartner. Zij moeten door de gevolgen van corona (en het vormgeven van het Nationaal Plan Onderwijs) hun prioriteiten soms verleggen waardoor er niet altijd ruimte is om mee te denken met de (beleids-)ontwikkelingen en wensen vanuit de gemeente. Daarnaast nemen zij een andere positionering in dan veel andere partners; er is geen sprake van opdrachtgever/opdrachtnemersrol, maar een horizontale samenwerkingsrelatie.

6.3 Corona

- In verband met corona is onduidelijk wanneer het mogelijk is om een fysieke brainstorm en thema/stadsgesprekken te organiseren. Online is minder geschikt voor dergelijke sessie. We blijven hierin afhankelijk van de geldende maatregelen.
- De door de corona-uitbraak voortvloeiende werkzaamheden heeft consequenties voor de beschikbare capaciteit.

7. Financiën

7.1 Globale kostenraming

Om het proces (voorbereiden, voorzitten, samenbrengen themagesprekken) tot de beleidsnotitie goed te kunnen neerzetten wordt voor een aantal zaken gekozen om externe capaciteit (denk aan voorzitter bijeenkomsten etc.) in te huren. Ook is er een werkbudget voor zaken als infographics etc. Deze incidentele kosten dekken we vanuit beschikbare incidentele budgetten.

7.2 Financiële middelen uitvoeringsprogramma kansrijk opgroeien 12+

- Er is in deze fase nog geen inzicht in de financiële consequenties. Dat hangt af van het traject dat wordt doorlopen in de eerste helft van 2022 en de keuzes die dan worden gemaakt.
- Bij het opstellen van het nieuwe beleid gaan we uit van beschikbare budgetten voor de verschillende betrokken beleidsvelden. Omdat deze verspreid zijn is het niet mogelijk om een compleet overzicht van de budgetten te geven. Budgetten voor bijvoorbeeld de bibliotheek, welzijn, sociaal wijkteam en sport zijn niet op te splitsen naar specifiek deze leeftijdsgroep.
- De gemeenteraad heeft, op dit moment, geen vrije financiële ruimte beschikbaar gesteld voor plannen rondom het nieuwe jongerenbeleid 12+. Dit betekent dat eventuele koerswijziging binnen de bestaande financiële kaders moeten worden gerealiseerd of dat alsnog in extra middelen moet worden voorzien.
- Incidentele middelen vanuit de verschillende programma, zoals het preventie akkoord, het nationaal programma onderwijs en de investeringsagenda geven ruimte om tijdelijke nieuwe activiteiten vorm te geven.
- Voor de pilot van het jongerenfonds heeft de raad voor de komende twee jaar € 250.000 beschikbaar gesteld.

8 Bijlagen

Bijlage 1: Productenboek: Aanbod preventief jeugdbeleid 12+

Bijlage 2: Wettenschema voor kinderen en jongeren

Productenboek Jeugd Culemborg

Handreiking voor professionals

Versie december 2021

1. Inleiding

In de praktijk is de behoefte ontstaan om een zogenoemd productenboek samen te stellen. Hierin staat kort en bondig omschreven welk aanbod er gedaan wordt door zorg- en welzijnsinstellingen dat **vrij toegankelijk** is voor (kwetsbare) jongeren van 10 t/m 18 jaar uit Culemborg. Met 'vrij toegankelijk' wordt bedoeld dat deze jongeren hier kosteloos gebruik van kunnen maken. Het aanbod dat de VO scholen haar leerlingen te bieden heeft is ook opgenomen in het productenboek.

Het overzicht is bedoeld voor professionals om helder te krijgen waar zij jongeren eventueel naar kunnen verwijzen. Vóórdat professionals opschalen naar een zwaardere vorm van hulp kan het productenboek geraadpleegd worden om te beoordelen of het voorliggend aanbod meer passend is. Daarnaast maakt het productenboek ook zichtbaar waar overlappingen en/of lacunes zijn.

Alle betrokken organisaties dragen de gezamenlijke verantwoordelijkheid om het productenboek en actueel bij te houden en op kritische wijze toe te zien op dat het aanbod voor de jeugd in Culemborg voldoende op elkaar aansluit.

Het productenboek is samengesteld met diverse organisaties die dagelijks in contact staan met de Culemborgse jeugd.

Inhoudsopgave

Handreiking voor professionals 2

1. Inleiding 3

2. Instellingen zorg- en welzijn 6

1. Sociaal wijkteam 6
2. Schuldhulpmaatje 6
3. Santé Partners 6
4. ElkWelzijn 6
5. Pro Persona Connect (voorheen: Indigo) 6
6. GGD 7
7. Stichting MEE 7
8. Humanitas 7
9. Iriszorg 7

3. Aanbod van zorg- en welzijn 8

3.1. Aanbod in groepsverband 9

1. Kopp/KVO 9
2. Craft training 9
3. KIES 9
4. Sociale vaardigheidstraining 10
5. Diamant // Identiteit en weerbaarheidstraining voor jongeren 10
6. GIRLPOWER weerbaarheidstraining voor meiden 10
7. Bruggenbouwers 11
8. GIRL Talk /KIS Talk 11
9. Power Mee 11
10. Boys Make a Move 12
11. Cursus Geldzaken 12
12. GGD en de Jeugdgezondheidszorg op het Voortgezet Onderwijs 12
13. Plezier op school 13
14. Les(s) stress (online pakket) 13
15. Helder op School 14
16. Ouderavond over verslaving 14

3.2.Aanbod individueel 15

1. Moti-4 15
2. Staathoekwerk 15
3. Individuele gesprekken naasten (KOV) 15
4. Schuldhulpmaatjes 15
5. Individuele trajecten 16

6. Coach4You 16
7. Individuele gesprekken KOPP-kinderen 16
8. Individuele gesprekken Toekomstcoach/Interventiemedewerker 17
3.3. Vraaggericht aanbod: voor groepen en individuen 17
1. Open inloop jongerenruimte 17
2. Jongereninitiatieven ondersteunen in de aanpakwijken (Terweijde, Nieuwstad en Achter de Poort) 17
3. Brede School 18
4. (Jonge) Mantelzorgers 18
5. Voorlichting in de klas 18
6. Match (maatjesproject) 19
7. Extra aandacht voor gezondheidsvragen 19
4. Aanbod binnen het Voortgezet Onderwijs 20
1. Kwc-weken 20
2. Mentorlessen 20
3. Voorstelling (cyber)pesten 21
4. Training Sociale vaardigheden 21
5. Training Sociale vaardigheden 21
6. Top's training 21
7. Rots en water 21
8. Angst-regulatie/ aandacht training 22
9. Inzet ambulante begeleiding op school 22
10. Studieklas/ huiswerkklas/ huiswerkbegeleiding 22
11. Theeklas Brugklaslocatie 23
12. Zorg Advies Team 23
13. Begeleiding door mentoren 23
14. Consultatie & advies bij zorgen rondom middelengebruik, gamen en gokken 24
5. Integrale schoolaanpak op gezondheid 24

2. Instellingen zorg- en welzijn

1. Sociaal wijkteam

Een sociaal wijkteam bestaat uit mensen die werken bij verschillende welzijns- en zorginstellingen, veel bekende gezichten in Culemborg. De teamleden brengen hun eigen kennis en ervaring mee, bijvoorbeeld op het gebied van wijkverpleging, (school)maatschappelijk werk, jeugdhulp, wijkgericht werken, ouderen of Wmo. Alle Culemborgse organisaties werken samen om de hulp toegankelijk en eenvoudiger te maken. De sociale wijkteams vervullen een rol in de veranderingen in de Wmo en jeugdhulp en rondom participatie.

2. Schuldhulpmaatje

Onze vrijwilligers bieden hulp aan mensen die te maken hebben met (dreigende) schulden. Zonder oordelen en snel. Om een vicieuze cirkel van schulden te voorkomen, richten zij zich voor de langere termijn ook op zelfredzaamheid en bewust financieel gedrag. En je mag bij een maatje altijd opnieuw aankloppen voor advies of hulp bij je financiën. We hebben maatjes die speciaal zijn opgeleid om jongeren te begeleiden.

3. Santé Partners

Met belevingsgerichte zorg en ondersteuning in de eigen leefomgeving, activeren we de kracht van mensen en dragen we bij aan hun welbevinden en vitaliteit. We doen dit vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid. Wij bieden een groot scala aan producten en diensten op het gebied van welzijn, wonen en zorg. Voor zorg of hulp in allerlei levensfasen kunt u bij ons terecht. Van verzorging en verpleging, maatschappelijk werk, begeleiding in huis tot gespecialiseerde zorg thuis, jeugdhulp en jeugdgezondheidszorg.

4. ElkWelzijn

ElkWelzijn legt verbindingen in de wijken van Culemborg en ondersteunt sociale initiatieven van inwoners van Culemborg. Dat is de basis van ons werk. Wijkcoaches van ElkWelzijn zoeken het contact op met alle wijkbewoners, met jong en oud. Ons streven is dat iedereen in Culemborg kan meedoen. Dat ook mensen die kwetsbaar zijn de regie over hun eigen leven kunnen blijven voeren. En dat er sociale samenhang is in de Culemborgse samenleving. ElkWelzijn is een ondernemende organisatie, die mee beweegt met de veranderingen in de maatschappij. We doen ons werk in nauwe samenwerking met partnerorganisaties en zijn onderdeel van het sociale wijkteam.

5. Pro Persona Connect (voorheen: Indigo)

Pro Persona Connect ondersteunt gemeenten en lokale organisaties bij het ontwikkelen, organiseren en uitvoeren van preventieve geestelijke gezondheidszorg en draagt hiermee bij aan de gemeentelijke taken binnen de publieke gezondheidzorg en in het sociale domein (o.a. de transitie van de Jeugdzorg naar de gemeenten) Kernwoorden hierbij zijn de geestelijke gezondheid van de jeugdigen (preventieve GGZ) en het mee kunnen doen binnen het onderwijs (participatie).

Hun producten zijn gericht op (de omgeving van) jeugdigen met psychische klachten, deskundigheidsbevordering van vrijwilligers en beroepskrachten met betrekking tot (het omgaan met) psychische problematiek en consultatie. Verder heeft Pro Persona Connect expertise in de ontwikkeling van projecten rondom specifieke doelgroepen/thema's en behoort wijkgericht werken tot onze speerpunten.

6. GGD

De afkorting GGD staat voor Gemeentelijke Gezondheidsdienst. De opdracht van iedere GGD is: het bewaken, bevorderen en beschermen de gezondheid van inwoners uit de regio. De missie van GGD Gelderland-Zuid luidt als volgt. Wij maken ons sterk voor een gezonde regio Gelderland-Zuid. Inwoners helpen wij om gezonde keuzes te maken en om klachten/ziektes te voorkomen. Zodat zij zo lang mogelijk zelfstandig kunnen deelnemen aan de samenleving. Onze speciale aandacht gaat hierbij uit naar kwetsbare groepen.

7. Stichting MEE

Meedoen mogelijk maken, dat doet MEE NL door diensten te leveren aan verschillende kwetsbare doelgroepen met een niet zichtbare beperking. Onze dienstverlening hebben we onderverdeeld in 4 type diensten, die samen een eenheid vormen: Onafhankelijke Cliëntondersteuning; w.o. ondersteuning op arbeidsvraagstukken, speciale zorg, WMO en WLZ vraagstukken, Deskundigheidsbevordering/training , Diagnostiek en Participatieprojecten. Met cliëntondersteuning versterken we de cliënt én zijn omgeving op alle leefdomeinen. Met Deskundigheidsbevordering/training bevorderen we kennis en expertise van burgers en professionals. Met Participatietrajecten creëren we met samenwerkingspartners uit het publieke en sociale domein een duurzame basis voor een succesvolle participatiemaatschappij.

8. Humanitas

De vereniging Humanitas is een landelijke vrijwilligersorganisatie. Onze vrijwilligers helpen mensen om op eigen kracht iets aan hun situatie te veranderen. Onze hulp is gratis en altijd in de buurt; we hebben ruim tachtig afdelingen door het hele land. En we zijn er voor iedereen, ongeacht leeftijd, achtergrond of levensovertuiging. Eén ding is voor ons het allerbelangrijkst. Dat onze deelnemers kunnen zeggen: 'Dankzij het contact met een Humanitas-vrijwilliger kan ik mijn leven weer zelf oppakken.'

9. Iriszorg

IrisZorg Preventie draagt met verslavingspreventie bij aan een gezonde maatschappij en het voorkomen van persoonlijke en maatschappelijke schade door middelengebruik (alcohol en andere drugs), gamen en/ of gokken. We richten ons op vroegtijdig signaleren van problemen bij risicogroepen en interveniëren op verschillende manieren. We adviseren, informeren, trainen en begeleiden professionals, ouders, naasten en jongeren op het gebied van bovengenoemde thema’s.

3. Aanbod van zorg- en welzijn

In verband met de bescherming van persoonsgegevens wordt onderstaande informatie niet voor openbare publicatie beschikbaar gesteld.

Wettenschema: wetgeving voor kinderen en jongeren

Onderstaand schema laat zien welke wetten in Nederland gelden voor kinderen, jongeren en jongvolwassenen van verschillende leeftijden. In dit schema vind je per leeftijdsklasse en per domein (onderwerp) benoemd welke wet van toepassing is.

Domein / Leeftijd	0-4	5-12	13-15	16-17	18-20	21-23	>23
Onderwijs							
	Wet kinder-opvang vve	Leerplichtwet PO WPO WEC WOW	Leerplichtwet PO WVO WEC WOW	Leerplichtwet PO WVO WEB WEC WOW	WVO en WEB: PO WHO RMC / WEC	WVO en WEB: PO WHO RMC	WHO
Ondersteuning en hulp							
Preventieve gezondheidszorg	Wpg Zvw	Wpg Zvw	Wpg Zvw	Wpg Zvw	Wpg Zvw	Wpg Zvw	Wpg Zvw
Maatschappelijke en psychosociale ondersteuning	Jeugdwet Wmo 2015	Jeugdwet Wmo 2015	Jeugdwet Wmo 2015	Jeugdwet Wmo 2015	Wmo 2015	Wmo 2015	Wmo 2015
Preventie	Jeugdwet Wmo 2015	Jeugdwet Wmo 2015	Jeugdwet Wmo 2015	Jeugdwet Wmo 2015	Zvw Wmo 2015	Zvw Wmo 2015	Zvw Wmo 2015
Jeugdhulp	Jeugdwet	Jeugdwet	Jeugdwet	Jeugdwet	Jeugdwet: verlengde jeugdhulp	Jeugdwet: verlengde jeugdhulp	
Ggz	Jeugdwet	Jeugdwet	Jeugdwet	Jeugdwet	Zvw	Zvw	Zvw
Somatische zorg (cure)	Zvw	Zvw	Zvw	Zvw	Zvw	Zvw	Zvw
Zorg (care)	Wlz	Wlz	Wlz	Wlz	Wlz	Wlz	Wlz
Werk en inkomen							
Werk			Burgerlijk Wetboek Arbeids-tijdenwet	Burgerlijk Wetboek Arbeidstijdenwet	Burgerlijk Wetboek Participatiewet	Burgerlijk Wetboek Participatiewet	Burgerlijk Wetboek Participatiewet
Inkomen	Burgerlijk Wetboek	Burgerlijk Wetboek	Burgerlijk Wetboek	Wet Minimumloon	Wet Minimumloon Wet Stufi WSHO Participatiewet	Wet Minimumloon Wet Stufi WSHO Participatiewet	Wet Minimumloon Wet Stufi WSHO Participatiewet
Wonen							
Woonplaats	Burgerlijk Wetboek	Burgerlijk Wetboek	Burgerlijk Wetboek	Burgerlijk Wetboek			
Begeleiding bij wonen				Jeugdwet	Wmo 2015	Wmo 2015	Wmo 2015
Veiligheid							
Bescherming	Jeugdwet (gedwongen kader)	Jeugdwet (gedwongen kader)	Jeugdwet (gedwongen kader)	Jeugdwet (gedwongen kader)	Burgerlijk Wetboek (mentorschap, bewindvoering en curatele)	Burgerlijk Wetboek (mentorschap, bewindvoering en curatele)	Burgerlijk Wetboek (mentorschap, bewindvoering en curatele)
Maatregelen en straffen			Jeugdstrafrecht	Jeugdstrafrecht of Adolescenten-strafrecht	Jeugdstrafrecht of Adolescenten-strafrecht	Jeugdstrafrecht of Adolescenten-strafrecht	Strafrecht voor volwassenen
Reclassering			Jeugdreclas-sering	Jeugdreclassering Reclassering voor volwassenen	Jeugdreclassering Reclassering voor volwassenen	Jeugdreclassering of Reclassering voor volwassenen	Reclassering voor volwassenen

PO Passend Onderwijs
RMC Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten
Vve Voor- en vroegschoolse educatie
WEB Wet Educatie en Beroepsonderwijs
WEC Wet op de ExpertiseCentra
Wlz Wet langdurige zorg
Wmo Wet maatschappelijke ondersteuning
Wpg Wet publieke gezondheid
WPO Wet op het Primair Onderwijs
WHO Wet op het Hoger Onderwijs en wetenschappelijk onderzoek
WVO Wet op het Voortgezet Onderwijs
WOW Wijzigingswet OnderwijsWetten
WSHO Wet Studievoorschot Hoger Onderwijs
Wet Stufi Wet Studiefinanciering
Zvw Zorg verzekeringswet